

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Pilar Telletxea Bengoetxea

*Eratsun,
Nafarroa
(1942)*

Aurkibidea

Biografia

Biatenea etxean jaioa. Gurasoak ere eratsundarrak zituen. Aita ikazkin eta harrobian lanean ibilia, eta ama Anastasia Donostian zerbitzari izandakoa (Patziku Perurenaren "Leitzako errege-erreginak" liburuan agertzen da). Pilar Leitzako Sarrio paper lantegian lan egindakoa da. Beti bere jaioterrian bizi izan da. Bost senidetan bigarrena, [Delia](#) ahizparekin batera elkarrizketatu genuen.

Zintak

ERT-001

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Mendizabal Iturria, Agustin
- **Data:** 2018-11-20
- **Iraupena:** 107 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. "Estellan kargatu naiz" kanta

- **Erref:** ERT-001/010
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:16:21. **Bukatu:** 00:18:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

"Estellan kargatu naiz Tafallarako" kanta abesten du Deliak. Azalpenak ematen dituzte.

2. "Estellan kargatu naiz" kantari buruz

- **Erref:** ERT-001/011
- **Iraupena:** 0:03:09. **Hasi:** 00:18:45. **Bukatu:** 00:21:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Kantei buruzko azalpenak

Laburpena:

"Estellan kargatu naiz Tafallarako" kantari buruzko azalpenak.

3. "Aitak eman daut dotea" kanta

- **Erref:** ERT-001/013
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:24:24. **Bukatu:** 00:25:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

"Aitak eman daut dotea" kanta abesten dute.

4. "Urteberri berri" kanta

- **Erref:** ERT-001/015
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:28:19. **Bukatu:** 00:30:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Gabon kantak
- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

<p>"Urteberri berri" gabonetako kanta abesten dute. Errege bezperan joareekin etxez etxe eskean aritzen ziren.</p>

5. "Dios te salve" kanta

- **Erref:** ERT-001/016
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:30:40. **Bukatu:** 00:32:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

"Dios te salve" kopla abesten dute. Ezkontzako pregona edo programa egiterakoan abesten zuten. Ezkongaien ezkontza baino astebete lehenago jatordua egiten zuten lagunekin; mutilak mutilekin, neskak neskekin. Koplak kantatzen zizkioten mutilari.

6. Ur eta su berriaren erritua

- **Erref:** ERT-001/020
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:36:28. **Bukatu:** 00:38:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Urarekin erritua Pazko bezperan egiten duten, Jesukristoren berpiztearengatik. Sua egiten dute atarian lehenengo eta apaizak bedeinkatu egiten du. Mezaren ostean, egur koxkor bana hartu eta sua hartzen dute, su berria, etxerako. Urarekin berdina egiten dute.

7. Eskolan euskara zigortua, apaiza euskaltzalea

- **Erref:** ERT-001/022
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:39:34. **Bukatu:** 00:42:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Etxean beti euskaraz egiten zuten baina eskolan ez. Euskaraz entzunez gero, zigortu egiten zituzten. Gurasoen garaian eraztuna ipintzen zieten, euskaraz egitearren. Apaizak euskaraz egiteko eskatzen zien. Arraizkoa zen apaiza.

8. Aita ikazkin mendian

- **Erref:** ERT-001/024
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:43:22. **Bukatu:** 00:44:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Ikazkinak eta txondorrak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Aita ikazkina zen eta mendian pasatzen zituen asteak. Amak janaria prestatzen zion eramateko. Itzuleran txokolatea ekartzen zien aita.

9. Eztanga soinujolea

- **Erref:** ERT-001/025
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:44:34. **Bukatu:** 00:46:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Igandetan soinua izaten zuten plazan dantzarako. Soinujolea Eztanga Bengoetxea zen.

10. Ilun-ezkila jotakoan, etxera

- **Erref:** ERT-001/026
- **Iraupena:** 0:03:02. **Hasi:** 00:46:12. **Bukatu:** 00:49:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kanpaiak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Soltean dantzatzen zuten. Helduta dantzatzea bekatua zela eta, ez zuten halako kantarik jotzen. Ilun-ezkila entzundakoan, etxera joan behar izaten zuten.

11. Angel Mariezkurrena txistularia

- **Erref:** ERT-001/028
- **Iraupena:** 0:02:18. **Hasi:** 00:50:55. **Bukatu:** 00:53:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Txistua Angel Mariezkurrenak jotzen zuen. Sastrea zen.

12. Artoa zuritzen, kantuz

- **Erref:** ERT-001/032
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 00:56:00. **Bukatu:** 00:58:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Baserría » Baserriko lanak » Artoa
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Artoa zuritzeko etxera biltzen zen jendea. Gaztaina erreak eta txokolatea jaten zituzten eta kantuz aritzen ziren.

13. "Arduaren neurria noa esaitera" bertsoak

- **Erref:** ERT-001/033
- **Iraupena:** 0:03:40. **Hasi:** 00:58:22. **Bukatu:** 01:02:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak
- Baserría » Baserriko lanak » Artoa

Laburpena:

Arta-zuriketetan Markesaren Alaba beti abesten zuten. "Arduaren neurria noa esaitera" bertsoa abesten dute. Nahasi egiten dira pixkat.

14. "Ameriketara joan nintzan" kanta

- **Erref:** ERT-001/037
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 01:04:48. **Bukatu:** 01:06:45

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

Artoa zuritzen ari ziren bitartean kantatzen zuten eta gero jatordua egin. "Ameriketara joan nintzan" kanta abesten zuten.

15. Erantsundarrak txingurriak

- **Erref:** ERT-001/039
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 01:11:35. **Bukatu:** 01:14:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Gaitzizenak

Laburpena:

Erantsundarrei "txingurri gorri" esaten diete. Ezkurrakoei "turutu" esaten zieten. Pikea izaten zuten.

16. Migel Mindegia bertsozalea

- **Erref:** ERT-001/040
- **Iraupena:** 0:00:46. **Hasi:** 01:14:10. **Bukatu:** 01:14:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Migel Mindegia bertsozaleari buruz hitz egiten dute.

17. Makiak ikusi zituenekoa

- **Erref:** ERT-001/044
- **Iraupena:** 0:03:50. **Hasi:** 01:19:05. **Bukatu:** 01:22:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945) » Alemaniarren alde edo kontra ibiliak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Aita ikazkina zenez, udan eta udazkenean mendian egoten zen. Gerora, harrobian aritu zen. Mendian zebilela makiak ikusten zituen aitak, handik zehar pasatzen baitzuten muga. Deliak ere ikusi zituen behin.

18. Argindarra bai, urik ez

- **Erref:** ERT-001/049
- **Iraupena:** 0:02:39. **Hasi:** 01:29:15. **Bukatu:** 01:31:54

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Argindarra errotatik etortzen zen. Trumoiarengatik edo lehorteengatik eteten zieten. Ura iturritik hartzen zuten. Labaderoa ere bazegoen; Pilar asko joaten zen.

19. Lantegien aurretik, mutilak mendira eta neskak neskame

- **Erref:** ERT-001/051
- **Iraupena:** 0:05:23. **Hasi:** 01:32:49. **Bukatu:** 01:38:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Lantegien aurretik, gizonak mendian aritzen ziren lanean, bertan zein Frantzian. Artzain Ameriketara gutxi joaten ziren Eratsundik; Sunbillatik eta Baztandik gehiago. Neskak neskame joaten ziren, Iruñera edo Gipuzkoara.

20. Zubietako ijitoak

- **Erref:** ERT-001/053
- **Iraupena:** 0:04:04. **Hasi:** 01:40:00. **Bukatu:** 01:44:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:

Zubietan bizi ziren ijito gehienak, inguruan. Pasarte bat kontatzen du haiei buruz. Eskean aritzen zirela diote. Zubietari ijito herria esaten diote.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-12-30

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com